

Uchwała Nr 319/XXIX/2022

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach

z dnia 30 grudnia 2022 r.

w sprawie uchwały Nr XLIX/325/2022 Rady Gminy Niegowa z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach lub lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Niegowa na lata 2023-2024

Na podstawie art. 11 ust.1 pkt 4 oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668) w związku z art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) **Kolegium** Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach **u c h w a l a**, co następuje:

§ 1.

Stwierdza się nieważność uchwały Nr XLIX/325/2022 Rady Gminy Niegowa z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach lub lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Niegowa na lata 2023-2024 w części dotyczącej zapisów określonych w :

1. § 3 ust. 1 pkt 3 regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa stanowiącego załącznik uchwały z powodu istotnego naruszenia art. 403 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556) oraz art.43 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz.1634 z późn. zm.) poprzez nieuprawnione ograniczenie kręgu podmiotów ubiegających o dotacje o osoby nie posiadające jakichkolwiek nieuregulowanych, a wymagalnych zobowiązań wobec Gminy,
2. § 5 ust. 3 i § 3 ust. 3 regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa stanowiącego załącznik uchwały z powodu istotnego naruszenia art. 403 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556) w związku z art. 126, 127 ust.1, art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz.1634 z późn. zm.) poprzez wprowadzenie postanowień

dopuszczających możliwość składania wniosku o dotację po zrealizowaniu inwestycji oraz dofinansowania inwestycji z budżetu gminy mającego charakter refundacji poniesionych kosztów przed zawarciem umowy z beneficjentem.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Uchwała Nr XLIX/325/2022 Rady Gminy Niegowa z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach lub lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Niegowa na lata 2023-2024, wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w dniu 5 grudnia 2022 roku.

W dniu 15 grudnia 2022 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach stwierdziło, że przedmiotowa uchwała, zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668), podlega nadzorowi Izby i uchwałą Nr 299/XXVIII/2022 wszczęło wobec niej postępowanie nadzorcze.

W wyniku przeprowadzonego postępowania nadzorczego w dniu 30 grudnia 2022 r., Kolegium Izby stwierdziło, co następuje:

W badanej uchwale Rada Gminy Niegowa postanowiła, że o dotację celową na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach lub lokalach mieszkalnych mogą ubiegać się osoby fizyczne, które nie posiadają jakichkolwiek nieuregulowanych, a wymaganych zobowiązań wobec Gminy, a w szczególności zobowiązań podatkowych, w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz z tytułu podatków i opłat lokalnych - wg stanu na dzień złożenia wniosku. Powyższy zapis wprowadzony został w § 3 ust.1 pkt.3 regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie źródeł ciepła w budynkach lub lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Niegowa stanowiącego załącznik do uchwały Nr XLIX/325/2022 Rady Gminy Niegowa z dnia 30 listopada 2022 r.

Kolegium Izby po przeanalizowaniu powyższej regulacji stwierdza, że z przepisu art. 403 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556) wynika, iż finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej może polegać na udzielaniu dotacji celowej dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych oraz jednostek sektora finansów publicznych będących gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi w oparciu o przepis ustawy o finansach publicznych. Na podstawie art. 403 ust. 5 ww. ustawy organy stanowiące jednostki samorządu terytorialnego upoważnione zostały do stanowienia w drodze uchwał zasad udzielania dotacji o których mowa w art. 403 ust. 4 obejmujących w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania oraz trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposobu jej rozliczania. Ustalone przez Radę Gminy Niegowa zasady udzielania dotacji celowej w części obejmującej zapis w § 3 ust.1 pkt.3 regulaminu ograniczają krąg podmiotów ubiegających się o dotacje o osoby nie posiadające jakichkolwiek nieuregulowanych, a wymagalnych zobowiązań wobec Gminy i naruszają zasadę powszechności dostępu do realizacji zadań publicznych finansowanych ze środków publicznych, którą określa przepis art. 43 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz.1634 z późn. zm.). Zgodnie z brzmieniem ww. przepisu ustawy prawo realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych przysługuje ogółowi podmiotów, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej. A zatem wprowadzenie w § 3 ust.1 pkt.3 regulaminu udzielania dotacji z budżetu Gminy Niegowa kryterium ubiegania się o dotację celową osób fizycznych, które nie posiadają jakichkolwiek nieuregulowanych, a wymagalnych zobowiązań wobec Gminy, a w szczególności zobowiązań podatkowych, w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz z tytułu podatków i opłat lokalnych - wg stanu na dzień złożenia wniosku stanowi zawężenie kręgu podmiotów ubiegających o dotacje do osób nie posiadających jakichkolwiek nieuregulowanych, a wymagalnych zobowiązań wobec Gminy. Żadne odrębne przepisy nie stanowią o możliwości wprowadzenia takiego kryterium ograniczającego krąg podmiotów mogących ubiegać się o dotację. Powyższy zapis regulaminu istotnie narusza przepisy art. 403 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556) w związku z art. 43 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz.1634 z późn. zm.).

Badając przedmiotową uchwałę Kolegium Izby wskazuje również na niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa zapisy regulaminu udzielania dotacji określone w § 5 ust. 3, którym Rada Gminy Niegowa dopuściła składanie wniosku o przyznanie dotacji wraz z dokumentem potwierdzającym zrealizowane inwestycji, pod warunkiem, że inwestycja nie była zrealizowana wcześniej niż 14 dni przed datą złożenia wniosku oraz w § 3 ust. 3 regulaminu, dopuszczającym

zwrot kosztów poniesionych w okresie nie dłuższym niż 14 dni od daty złożenia wniosku o dofinansowanie na wymianę źródła ciepła przez wnioskodawcę.

Na podstawie przepisów art. 403 ust. 5 i 6 ustawy Prawo Ochrony Środowiska organ stanowiący gminy, powiatu upoważniony jest do określenia zasad udzielania dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji w drodze uchwały podmiotom, o którym mowa w ust. 4 ustawy, przy czym udzielenie dotacji celowej następuje na podstawie umowy zawartej przez gminę lub powiat. Zgodnie z definicją dotacji określoną w przepisach art. 126 i 127 ustawy o finansach publicznych dotacjami są środki budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz państwowych funduszy celowym podlegające szczególnym zasadom rozliczania przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych. Z przepisu art. 250 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wynika natomiast, że zarząd jednostki samorządu terytorialnego udzielając dotacji celowej zawiera umowę określając m.in. wysokość dotacji, cel lub opis zakresu rzeczowego zadania, termin wykorzystania dotacji, termin jej rozliczenia. Stosownie do ww. przepisów ustawy o finansach publicznych, a także przepisów art. 403 ust. 5 – 6 Prawa Ochrony Środowiska dotacje przeznaczone są na finansowanie lub dofinansowanie zadań określonych w umowie. A zatem po zawarciu stosowanej umowy z beneficjentem następuje realizacja zadania publicznego i jego finansowanie lub współfinansowanie przez jednostkę samorządu terytorialnego.

W podobnej sprawie zajął stanowisko Naczelny Sąd Administracyjny w dniu 28 stycznia 2020 r., - sygn. akt I GSK 1974/19, który stwierdził, że „ustawodawca nie dopuszcza możliwości dotowania środkami pieniężnymi – przekazanymi w ramach dotacji celowej – inwestycji z zakresu ochrony środowiska zrealizowanych przed datą zawarcia umowy dotacyjnej”.

W świetle obowiązujących przepisów prawa oraz orzecznictwa niedopuszczalne jest zarówno wprowadzanie regulacji określających zasady udzielania dotacji celowej umożliwiających przyjmowanie wniosków wniosku o przyznanie dotacji na zrealizowane inwestycje jak ustalono w § 5 ust. 3 regulaminu jak i dopuszczających zwrot poniesionych kosztów przed zawarciem umowy dotacyjnej, co zostało wprowadzone w § 3 ust. 3 regulaminu.

Rada Gminy Niegowa ustalając tryb składania wniosku dla inwestycji już zrealizowanych, a także dopuszczając udzielanie dotacji w formie refundacji wcześniej poniesionych kosztów naruszyła istotnie obowiązujące przepisy art. 403 ust. 5 - 6 Prawa Ochrony Środowiska w związku z art. 126 i 127 oraz 250 ustawy o finansach publicznych.

W związku z powyższym Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej stwierdza nieważność uchwały Nr XLIX/325/2022 Rady Gminy Niegowa z dnia 30 listopada 2022 r. w części dotyczącej

zapisów określonych w § 3 ust. 1 pkt 3 oraz § 5 ust. 3 i § 3 ust. 3 regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Niegowa stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały, jak postanowiono na wstępie.

Na niniejszą uchwałę przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w terminie trzydziestu dni od dnia jej doręczenia.

Przewodniczący Kolegium

Daniel Kołodziej